

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vztahy mezi druhem a družkou

Postupným vývojem společnosti a zejména její morálky se v několika posledních desetiletích stalo běžným, že stále více partnerů dává přednost soužití faktickému tedy v nelegitimním svazku před soužitím v manželství. Přestože je výskyt nesezdaného soužití v naší společnosti poměrně hojný, platná právní úprava zákona o rodině tento institut nejen neupravuje, ale ani jej nepojmenovává (s termínem druh a družka se však lze setkat v jiných právních odvětvích např. v trestním právu nebo v zákoně o státní sociální podpoře).

Postupným vývojem společnosti a zejména její morálky se v několika posledních desetiletích stalo běžným, že stále více partnerů dává přednost soužití faktickému tedy v nelegitimním svazku před soužitím v manželství. Přestože je výskyt nesezdaného soužití v naší společnosti poměrně hojný, platná právní úprava zákona o rodině tento institut nejen neupravuje, ale ani jej nepojmenovává (s termínem druh a družka se však lze setkat v jiných právních odvětvích např. v trestním právu nebo v zákoně o státní sociální podpoře). Pro potřeby praxe se za nesezdané soužití považuje především určité životní společenství vytvořené osobami, které mají odlišné pohlaví. Muže a ženu, kteří spolu v takovém životním společenství trvale žijí a náklady na své potřeby uhrazují společně, nazýváme druhem a družkou. K nesezdanému soužití mají úzký vztah pojmy vymezené v občanském zákoníku a to zejména pojem domácnost, osoby blízké a osoby spolužijící. V souladu s ustanovení § 115 občanského zákoníku domácnost tvoří fyzické osoby, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby. Za domácnost tedy považujeme společenství fyzických osob, které podle zákona splňují stanovené podmínky a to že jde o faktické trvalé soužití dvou nebo více fyzických osob a toto společenství má spotřební charakter, což znamená, že každá z osob trvale spolu žijících přispívá podle svých možností na úhradu společných potřeb (za tyto potřeby se považují základní životní potřeby jako strava a bydlení, mohou sem však patřit i jiné potřeby, které účastníci společenství spojili ke společné úhradě). Osobou blízkou je příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel; jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, jestliže by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní (§ 116 občanského zákoníku). Zákon tedy vymezuje dvě kategorie osob, které jsou osobami blízkými. Jednak jsou to osoby, které jsou spojeny příbuzenským, sourozeneckým či manželským vztahem a dále osoby ve vzájemném vztahu rodinném nebo obdobném který zakládá takové skutečné vztahy mezi nimi, že by újmu, kterou by utrpěla jedna z těchto osob, druhá pociťovala důvodně jako újmu vlastní. Za obdobný vztah vztahu rodinnému lze zařadit vztah druha a družky. Pojmem osoba spolužijící se označuje osoba, která žila se zůstavitelem nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí ve společné domácnosti a která z tohoto důvodu pečovala o společnou domácnost nebo byla odkázána výživou na zůstavitele. Tento institut nabývá významu v souvislosti s přechodem nájmu nedružstevního bytu, kdy na osobu spolužijící může přejít nájem nedružstevního bytu pokud prokáže, že pečovala o společnou domácnost zemřelého nájemce nebo na něho byla odkázána výživou, a pokud společné soužití trvalo alespoň tři roky před smrtí nájemce a osoba spolužijící nemá vlastní byt.

Vzhledem k charakteru nesezdaného soužití není možné, aby mezi druhem a družkou vzniklo jakékoliv majetkové společenství analogické k společnému jmění manželů. Druh a družka nabývají majetek zásadně do svého individuálního vlastnictví. Samozřejmě že není vyloučeno, aby se druh a družka stali podílovými spoluvlastníky určité věci. Ani vyživovací povinnost mezi druhem a družkou není stanovena, ale v případě, že dochází k dobrovolnému poskytování výživného nejde o bezdůvodné

obohacení. Fakticita poskytování výživovací povinnosti mezi druhem a družkou má význam v souvislosti s náhradou škody podle § 448 odst. 1, kdy v případě usmrcení druhu je škůdce povinen hradit peněžitém důchodem náklady na výživu pozůstalým, kterým zemřelý výživu poskytoval nebo byl povinen poskytovat, tedy i pozůstalému druhovi či družce.

Nesezdané soužití druhu a družky však podle zákona o rodině nemá žádný vliv na problematiku rodičovství a postavení dítěte. Platná právní úprava nečiní rozdíly mezi dětmi narozenými v manželském svazku a dětmi nemanželskými a i práva a povinnosti rodičů zůstávají nedotčena.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Smluvní autonomie vs. ochrana slabší strany v moderním kontraktačním právu](#)
- [Reklamáce vad stavby](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)